

Scorecard UNAIDS

Datum juni 2013

SCORECARD Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS)

Opgesteld door Directie Verenigde Naties en Internationale Financiële
InstellingenMultilaterale Instellingen en Mensenrechten|
Afdeling Sociale en Economische VN-zaken
T- +31 (0)70 –348 41 94

Redacteur(en): Blanche Voorneman
afgestemd met DSO (Els Klinkert),
PV Geneve (Henriette van Gulik)

Inhoudsopgave

	Inhoudsopgave	2
1	Inleiding	3
2	Algemene achtergrond	4
2.1	Doelstelling en Mandaat	4
2.2	Organisatie, werkwijze en activiteiten	4
2.3	Nederlandse vertegenwoordiging	5
2.4	Financiële omvang en bijdragen	5
3	Institutionele aspecten van de organisatie	7
3.1	Focus op kernmandaat	7
3.2	Strategie	7
3.3	Effectiviteit bestuurs- en beheersorganen	7
3.4	Human Resource Management	8
3.5	Financiële positie, beheer en ontwikkelingen	8
3.6	Corruptiebestrijding in de interne organisatie	9
4	Functioneren van de organisatie	10
4.1	Samenwerking met andere multi- en bilaterale instellingen	10
4.2	Uitvoering beleid en beheer op landenniveau	10
4.3	Uitvoering normerende taken	11
4.4	Beleidsevaluatie	11
5	Beleidsrelevantie van de organisatie	12
5.1	Relevantie vanuit het perspectief van de internationale OS-architectuur	12
5.2	Geografische relevantie	12
5.3	Relevantie voor Nederlandse OS-thema's	12
5.4	Relevantie doorsnijdende thema's	12
5.5	Overige relevantie	12
6	Conclusie	13
6.1	Institutionele aspecten en functioneren	13
6.2	Beleidsrelevantie	13

1 Inleiding

Scorekaarten worden opgesteld om het functioneren en de beleidsrelevantie van multilaterale organisaties in kaart te brengen. De Nederlandse inzet in multilaterale organisaties wordt geconcentreerd op organisaties die relevant zijn binnen het Nederlandse beleid en de zaken qua effectiviteit goed op orde hebben. Dit vraagt om een zorgvuldige en regelmatige toetsing. Scorekaarten worden opgesteld voor zelfstandige multilaterale organisaties waaraan Nederland een substantiële ODA-bijdrage levert. De relevantie wordt primair getoetst aan het Nederlandse beleid voor ontwikkelingssamenwerking maar de bredere betekenis van multilaterale instellingen voor andere aspecten van Nederlands beleid wordt waar relevant meegenomen.

Elke scorecard geeft een overzicht van de doelstellingen en het mandaat van de desbetreffende internationale instelling, van de wijze waarop de organisatie is ingericht en welke activiteiten ze uitvoert, van de financiële omvang en de Nederlandse bijdragen. Op basis van een analyse van de verschillende deelaspecten wordt een appreciatie gegeven van de effectiviteit van de organisatie en van de relevantie voor de Nederlandse beleidsdoelstellingen. Deelaspecten van effectiviteit worden beoordeeld op basis van specifieke criteria en gescoord op een vierpuntsschaal van onvoldoende, matig, voldoende en goed. Daarnaast wordt een verwachting van positieve verandering gegeven. Relevantie wordt aangeduid met de kwalificaties relevant, beperkt relevant en niet relevant. Een samenvatting van deze scores is te vinden in de tabellen in hoofdstuk 6.

De scorecards zijn samengesteld op basis van rapportages van de organisatie zelf, van de Board of Auditors, interne en externe evaluaties, beoordelingen door andere donoren en van het Multilateral Organisations Performance Assessment Network (MOPAN)¹. Daarnaast is om de input gevraagd van betrokken ministeries, de Permanente Vertegenwoordigingen en Kiesgroepkantoren. Ook kritische opmerkingen van Nederlandse ambassades over het functioneren van landenkantoren van multilaterale instellingen zijn in de scorecard verwerkt.

¹ Binnen MOPAN evalueert Nederland samen met 16 gelijkgezinde landen het functioneren van VN organisaties en Internationale Financiële Instellingen. Per jaar worden ongeveer 5 organisaties in 12 landen doorgelicht op het interne functioneren en de behaalde resultaten.

2 Algemene achtergrond

2.1 Doelstelling en Mandaat

Het *Joint United Nations Programme on HIV/AIDS* (UNAIDS) van de Verenigde Naties (VN) is opgericht in 1996 met als doel de strijd tegen HIV/AIDS te intensiveren en de bijdrage daaraan van verschillende multilaterale organisaties te coördineren. UNAIDS heeft een mandaat met een duidelijke focus. De uitvoering van dit mandaat vraagt echter om een brede aanpak via beïnvloeden van beleid, coördineren van partners binnen en buiten de VN, fondsenwervingen het opnemen van het mondiale leiderschap in de strijd tegen HIV/AIDS. UNAIDS is een belangrijke organisatie voor het behalen van Millenniumdoelen 5 (Seksuele Reproductieve Gezondheid en Rechten) en 6 (tegengaan verspreiding van HIV/AIDS).

2.2 Organisatie, werkwijze en activiteiten

UNAIDS is geen uitvoerende organisatie, maar een samenwerkingsverband van elf multilaterale organisaties, de zogenaamde co-sponsoren: UNICEF, WFP, UNDP, UNFPA, UNODC, ILO, UNESCO, UNHCR, WHO, UNWOMEN en de Wereldbank. UNAIDS coördineert de inspanningen van de co-sponsoren en werkt nauw samen met een verscheidenheid aan overige partners zoals het *Global Fund to fight Aids, Tuberculosis and Malaria*, de private sector en initiatieven zoals het *Global plan to end new HIV infections among children by 2015 and keep their mothers alive*. Het samenwerkingsverband wordt ondersteund door een Secretariaat in Genève dat sinds 2009 onder leiding staat van de uitvoerende directeur Michel Sidibé. De uitvoerende directeur is voor vijf jaar benoemd door de Secretaris-Generaal VN.

Er zijn in totaal 84 landenkantoren, waarvan zeven regionale kantoren. Er zijn drie verbindingkantoren (Washington, New York en Brussel). De beheersraad, *Programme Coordinating Board* (PCB) van UNAIDS telt 22 zetels die verkozen worden door ECOSOC en als volgt regionaal vertegenwoordigd zijn: vijf zetels voor de Afrikaanse regio, vijf voor Azië en de Stille Zuidzee, twee voor Oost-Europa/Gemenebest van Onafhankelijke Staten, drie voor Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, en zeven voor de West-Europese en Overige groep (WEOG). In de beheersraad hebben daarnaast vertegenwoordigers van de co-sponsoren zitting. Zij hebben echter geen stemrecht en worden vertegenwoordigd door het *Committee of Cosponsoring Organizations*. UNAIDS is de enige VN-organisatie waar Non-gouvernementele Organisaties² een zetel hebben in de beheersraad. De NGO's participeren volledig in de besluitvormingsprocessen, maar hebben geen stemrecht. Overigens streeft men naar consensus, er is nog nooit gestemd.

De belangrijkste activiteiten van UNAIDS zijn: 1) pleitbezorging (het vergroten van de politieke betrokkenheid), 2) het bijeenbrengen op mondiaal en landenniveau van (epidemiologische) kennis en de belangrijkste betrokken actoren bij HIV/Aidsbestrijding, en 3) fondsenwerving. UNAIDS heeft in de strategie 2011-2015 drie doelen geformuleerd: 1) geen nieuwe infecties, 2) geen nieuwe sterfgevallen ten gevolge van aids en 3) geen discriminatie gerelateerd aan HIV/aids (de drie *Zero's*).

UNAIDS monitort de aidsepidemie wereldwijd en rapporteert daarover aan de Secretaris-Generaal van de VN. Deze informatie is cruciaal voor het beleid van overheden, UNAIDS en uitvoering daarvan door de co-sponsoren wereldwijd. UNAIDS heeft voor het monitoren van de status van de epidemie op mondiaal en landenniveau een monitoring- en beleidsdirectie.

² Deze vijf NGO's vertegenwoordigen de regio's Afrika, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, Noord- Amerika, Azië en Europa.

2.3 Nederlandse vertegenwoordiging

PV Genève onderhoudt dagelijks contact met UNAIDS. Daarnaast is Nederland/PV Genève medevoorzitter van de groep Vrienden van UNAIDS. De zeven beheersraad (PCB)-zetels binnen de WEOG (evenals binnen de andere regio's) worden verdeeld via een kiesgroepsysteem. Binnen dit systeem delen meerdere landen één zetel en bezetten die beurtelings volgens een onderling afgesproken rotatiesysteem. De PCB-leden vertegenwoordigen dus steeds hun kiesgroep. Nederland zit binnen de WEOG in een kiesgroep met België, Luxemburg en Portugal. In 2012 vertegenwoordigde Portugal de kiesgroep en in 2013 is dit België. Nederland heeft door middel van de kiesgroep ook inspraak in de Board. In 2009/2010 was Nederland (vice)-voorzitter van de PCB. Nederland was in de eerste helft van 2011 lid van het *Subcommittee on the Unified Budget Results and Accountability Framework* (UBRAF, zie Hoofdstuk 3).

2.4 Financiële omvang en bijdragen

De totale begrote inkomsten van UNAIDS voor 2012 bedroegen 254 miljoen USD. Het budget wordt vooral door middel van ongeoormerkte vrijwillige bijdragen gefinancierd (221 miljoen USD). Er is geen sprake van verplichte contributies. Een kleiner deel (33 miljoen USD) van het budget bestaat uit geoormerkte vrijwillige bijdragen.

Financieel Overzicht (bedragen in miljoen USD)

	2008/2009	2010/2011	2012
Vrijwillige bijdragen			
- Niet geoormerkt	511	477	221
- Geoormerkt	66	58	33
Totaal inkomsten	577	535	254
Totaal uitgaven	524	604	280

Overzicht bijdragen en ranking grootste donoren (bedragen in miljoen USD)

Jaar	2010	Jaar	2011	Jaar	2012
ranking donor	USD	ranking donor	USD	ranking donor	
<i>Vrijwillige bijdragen</i>		<i>Vrijwillige bijdragen</i>		<i>Vrijwillige bijdragen</i>	
<i>niet geoormerkt</i>		<i>niet geoormerkt</i>		<i>niet geoormerkt</i>	
1. Verenigde Staten	45	1. Verenigde Staten	45	1. Verenigde Staten	45
2. Nederland	39	2. Zweden	44	2. Zweden	41
3. Zweden	38	3. Nederland	34	3. Noorwegen	29
<i>Vrijwillige bijdragen</i>		<i>Vrijwillige bijdragen</i>		<i>Vrijwillige bijdragen</i>	
<i>geoormerkt</i>		<i>geoormerkt</i>		<i>geoormerkt</i>	
1. Australië	5	1. Australië	5	1. Russische Federatie	6
2. Verenigde Staten	5	2. Verenigd Koninkrijk	1	2. Verenigde Staten	5
3. Denemarken	4	3. Luxemburg	1	3. Australië	4
<i>Totaal bijdragen</i>		<i>Totaal bijdragen</i>		<i>Totaal bijdragen</i>	
1. Verenigde Staten	50	1. Verenigde Staten	46	1. Verenigde Staten	50
2. Zweden	40	2. Zweden	44	2. Zweden	42
3. Nederland	39	3. Nederland	35	3. Noorwegen	29
4. Noorwegen	27	4. Noorwegen	29	4. Nederland	25

Nederland is met UNDAIDS voor 2012-2013 een tweejarige committering voor een niet-geoormerkte bijdrage van 20 miljoen EUR per jaar (ongeveer 25 miljoen USD) aangegaan.

3 Institutionele aspecten van de organisatie

3.1 Focus op kernmandaat

UNAIDS beschikt over een mandaat met een heldere focus. De uitvoering van het mandaat vraagt echter om een brede, multisectorale aanpak, waarbij naast gezondheidszorg ook aandacht uitgaat naar ontwikkeling en veiligheid en het bevorderen van gendergelijkheid en toepassen van mensenrechten. UNAIDS heeft in navolging van de kritiek die in 2009 uit de externe evaluatie van UNAIDS naar voren kwamen een strategie voor 2011-2015 opgesteld. UNAIDS heeft nu een scherpere focus in de uitvoering van het mandaat en de daaraan gekoppelde doelen en resultaten, aldus ook de MOPAN evaluatie (2012).

Beoordeling: voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering (VPV): neutraal = ➔

3.2 Strategie

In lijn met de multisectorale visie is het beleid van UNAIDS vastgelegd in een strategisch plan, de strategie 2011-2015; '*Getting to Zero*'. In dit plan zijn de acht beleidsprioriteiten van UNAIDS helder vastgelegd, waarbij het overkoepelende doel van UNAIDS is; "Het ondersteunen van landen om universele toegang tot HIV-preventie, behandeling, zorg en steun te creëren". De strategie kent drie (onderling samenhangende) aandachtsgebieden: 1. HIV preventie; 2. Verbeteren van de toegang tot behandeling, zorg en ondersteuning van mensen met HIV, 3. Bevorderen van mensenrechten en gelijkheid van mannen en vrouwen, tegengaan van stigma en discriminatie en aandacht voor seksuele minderheden, sekswerkers en injecterende drugsgebruikers.

De strategie is ondersteunend aan de Nederlandse beleidsprioriteiten.

In de strategie staat de nieuwe werkverdeling op mondiaal en landenniveau tussen UNAIDS en de verschillende co-sponsoren. De strategie wordt uitgevoerd aan de hand van het financieel en resultatenraamwerk, het *Unified Budget Results and Accountability Framework* 2011-2015. Het raamwerk en de strategie bieden samen een beter sturingsinstrument aan het UNAIDS secretariaat dan voorheen. In het raamwerk wordt per doelstelling aangegeven welke subdoelstellingen en concrete resultaten bereikt kunnen worden, door wie en met welke middelen. Zo wordt een directe relatie gelegd tussen de te behalen resultaten en de begroting van UNAIDS. Daarnaast dwingen de strategie en het raamwerk de co-sponsoren tot betere en transparantere samenwerking.

Het hoogste percentage ongeoormerkte vrijwillige bijdragen van het jaar 2012 werd toegewezen aan de Afrikaanse regio, waar de aidsproblematiek het grootst is. Afrikaanse landen zijn zeer tevreden met UNAIDS; en overheden investeren steeds meer in nationale aidsbestrijdingsprogramma's.. Zuid-Afrika investeerde bijvoorbeeld in 2011 \$1.9 miljard in aidsbestrijding. Tussen 2008- 2010 verdubbelde Kenia haar nationale investering in HIV-preventie, zorg en behandeling, Togo deed hetzelfde in de periode 2007- 2010.

Beoordeling: goed = 4

3.3 Effectiviteit bestuurs- en beheersorganen

Sinds de aanbevelingen uit de *Second Independent Evaluation* (2009) heeft UNAIDS de afgelopen jaren verschillende initiatieven genomen om de effectiviteit van de organisatie te vergroten. Het gaat om verbeterd financieel beheer en verantwoording, versterking van de resultaatgerichtheid en resultatencommunicatie.

UNAIDS heeft sinds 2012 een effectiviteitsslag gemaakt door onder andere de nieuwe werkverdeling voor de co-sponsoren op zowel mondiaal als landenniveau te introduceren. Daarnaast bieden de strategie 2011- 2015 en daarbij horende *Unified Budget Results and Accountability Framework* een raamwerk van meer en betere werkverdeling op landenniveau, (financiële) verantwoording en zichtbaarheid van behaalde resultaten per beleidsonderwerp. Dit zal mede leiden tot verbeterd inzicht op het gebied van financieel beheer, verantwoording en resultaatgerichtheid van de organisatie en de effectiviteit op landenniveau. Wel blijft de structuur van het samenwerkingsprogramma bestaan waarin de co-sponsoren voor het overgrote deel van hun activiteiten, middelen en resultaten op landenniveau verantwoording afleggen aan hun eigen beheersraad, en niet (los van een jaarlijkse rapportage ter informatie) aan de beheersraad van UNAIDS. Aankomende zomer zal tijdens de beheersraad in juni het rapport van de eerste resultaten van het ingevoerde UBRAF gepresenteerd worden. Dan zal blijken in hoeverre alle positieve verwachtingen met betrekking tot het resultatenraamwerk en de werkverdeling werkelijkheid zijn geworden.

Beoordeling: voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering (VPV): waarschijnlijk = ↑

3.4 Human Resource Management

Sinds eind 2011 hanteert UNAIDS de Human Resources strategie 2011-2015. Personeel wordt door deze strategie efficiënter en meer strategisch ingezet dan voorheen het geval was. Zo heeft UNAIDS bijvoorbeeld een betere planning in het aanname- en het loopbaanbeleid (mede voor het management) opgesteld. Daarnaast zal UNAIDS een meer veld-georiënteerde organisatie worden. De verdeling van UNAIDS-staf is momenteel 3/4 in het veld en 1/4 op hoofdkantoor, terwijl dit twee jaar geleden nog 2/3 in het veld en 1/3 op het hoofdkantoor was. Bovenstaande herstructurering in het personeelsbeleid werd gefaciliteerd door het herziene mobiliteitsbeleid van UNAIDS (sinds 2011). Middels dit beleid wordt ervaring, kennis en kruisbestuiving van kennis onder de medewerkers zo goed mogelijk behouden en verdeeld.

Beoordeling: voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering (VPV): waarschijnlijk = ↑

3.5 Financiële positie, beheer en ontwikkelingen

De werkzaamheden van UNAIDS en de co-sponsoren worden in een gezamenlijk werkplan en begroting vastgelegd, het *Unified Budget Results and Accountability Framework*. Het raamwerk, onder beheer van de uitvoerende directeur van UNAIDS, wordt opgesteld door het UNAIDS-secretariaat en goedgekeurd door de beheersraad. Aan het raamwerk wordt vooral vrijwillig ongeoormerkt bijgedragen (86% versus 14% geoormerkt). Over het raamwerk wordt sinds de invoering van de *International Public Sector Accounting Standards* (2012) jaarlijks door de uitvoerende directeur verantwoording afgelegd aan de beheersraad en wordt er een goedkeurende financiële verklaring afgegeven.

De donorbasis van UNAIDS kan breder. Het grootste deel van het budget is afkomstig van een groep van ongeveer zeven grote donoren (waaronder Nederland, de Verenigde Staten, Zweden, Verenigd Koninkrijk, Noorwegen, Finland en Denemarken). Zoals bij veel VN-organisaties blijft de verbreding van de donorbasis een aandachtspunt. Verbreding blijft noodzakelijk nu de inkomsten van UNAIDS stagneren. UNAIDS gaf aan dat deze stagnatie in 2010/2011 zou hebben geleid tot een tekort op de begroting van tussen de 20 en 30 miljoen USD. Ook de ongunstige wisselkoers van de Zwitserse frank ten opzichte van de dollar leidde tot hoge personeels- en beveiligingskosten wat weer invloed heeft op de financiële situatie van de organisatie. Om dit tekort aan te zuiveren heeft UNAIDS gebruik gemaakt

van de reserves uit de *Fund Balance* (met instemming van onder andere Nederland-PCB 2010). Deze stap valt binnen de discretionaire bevoegdheid van de uitvoerende directeur.

UNAIDS werkt aan verbreding van de donorbasis. Zo treedt UNAIDS bijvoorbeeld steeds meer in overleg met Afrikaanse overheden en overheden van snel opkomende economieën, opdat deze landen zelf meer aan nationale en internationale financiering van UNAIDS-activiteiten bijdragen. Rusland is recentelijk een donor van UNAIDS geworden.

De hoogte van de (niet-gebonden) reserves van het budgetraamwerk was per 31 december 2012 155 miljoen USD. Dit is binnen de toegestane 35% (170 miljoen USD). Volgens UNAIDS zijn deze (toegestane en niet-gebonden) reserves bewust opgebouwd om aan de liquiditeitsbehoefte van de co-sponsors aan het begin van het jaar te kunnen voldoen.

Beoordeling: voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering (VPV): waarschijnlijk = ↑

3.6 Corruptiebestrijding in de interne organisatie

De WHO beschikt over goed uitgewerkt beleid en richtlijnen op het gebied van corruptiebestrijding dat zowel voor de WHO als voor UNAIDS wordt gehanteerd. Zo zijn er beleid en richtlijnen betreffende fraude, beleid voor de bescherming van klokkenluiders en een verantwoordingskader. Tevens kent WHO een *Research Ethics Review Committee* dat voldoet aan de internationale standaarden. Volgens het laatste rapport van de *Board of Auditors* (2009-2010) zijn over die periode bij UNAIDS geen fraudegevallen geconstateerd.

Zowel MOPAN (2010) als de Britse *Multilateral Aid Review* stellen dat het beleid van de WHO tegen corruptie sterk is. MOPAN wijst er echter op dat veel respondenten van de vragenlijst niet op de hoogte waren van de inspanningen van de WHO op dit terrein. De bovengenoemde documenten zijn bijvoorbeeld niet beschikbaar op de website.

Beoordeling: voldoende = 4

4 Functioneren van de organisatie

4.1 Samenwerking met andere multi- en bilaterale instellingen

Het aangaan van strategische partnerschappen is voor UNAIDS van groot belang (en een sterk punt, aldus de MAR), gezien de coördinerende taak van UNAIDS. In de nieuwe strategie 2011-2015 vormen partnerschappen een rode draad. Doelen en structuren voor de partnerschappen van UNAIDS zijn scherper dan voorheen geformuleerd. Het gaat mede om partnerschappen met het maatschappelijk middenveld, de private sector en belangengroepen van HIV-geïnfecteerde personen. Ook is er een goedlopend partnerschap tussen UNAIDS en *Global Fund to fight AIDS, Tuberculosis and Malaria* (GFATM).

Beoordeling: goed = 4

4.2 Uitvoering beleid en beheer op landenniveau

Activiteiten van de co-sponsoren worden afgestemd in gezamenlijke teams-HIV/AIDS onder leiding van de landencoördinator / landenmedewerker op basis van de nationale AIDS-strategie of volgens het *United Nations Development Assistance Framework*, de zogenaamde UNDAF-richtlijnen.

In 2009 en later ook in 2011 ontving UNAIDS sterke kritiek op het functioneren op landenniveau. Het ontbrak het de beheersraad van UNAIDS aan zeggenschap over de belangrijkste HIV/AIDS-bestrijdingsactiviteiten van de co-sponsoren op landenniveau. Belangrijk was vooral het ontbreken van prikkels tot samenwerking tussen de co-sponsoren, omdat deze hun eigen mandaat lieten prevaleren boven het gedeelde mandaat van UNAIDS. Meer recent constateert ook MOPAN (2012) dat UNAIDS op landenniveau meer resultaatgericht management zou moeten toepassen en zich beter moet aanpassen aan de procedures en lokale omstandigheden.

UNAIDS heeft zich sterk ingezet om de effectiviteit van de organisatie te vergroten.. Zo zijn de Wereldbank en UNFPA leidend op het terrein van HIV-preventie en WHO en UNICEF als het gaat om het voorkomen van HIV-overdracht van moeder op kind. De overkoepelende coördinatie van de beleidsterreinen blijft belegd bij UNAIDS. Het resultatenraamwerk werd tijdens verschillende beheersraden van de co-sponsoren van UNAIDS in 2012 en 2013 aangehaald als lichtend voorbeeld van *Delivering as One* aangezien het raamwerk de co-sponsoren een duidelijke werkverdelingsmatrix van de te behalen doelen, resultaten en toewijzingen van de fondsen biedt.

Voor wat het beleid op landenniveau betreft wordt de steun van UNAIDS bij het tot stand komen van de nationale HIV/AIDS-strategieën door de landen als nuttig ervaren. Zo concludeert MOPAN (2012) dat de bijdrage van UNAIDS aan beleidsdialogen en nationale capaciteiten als zeer waardevol wordt beschouwd. Wel zijn de operationele activiteiten van de co-sponsoren ter plekke in de praktijk nog niet altijd voldoende afgestemd op de nationale strategie. Dit is mede te wijten aan bilaterale donoren die de co-sponsoren ondersteunen met geormerkte bijdragen voor activiteiten die buiten de nationale plannen liggen.

Voor wat betreft beheer op landenniveau heeft UNAIDS voornamelijk een coördinerende rol. UNAIDS biedt technische assistentie en wijst op basis van het UBRAF de financiële middelen toe aan de co-sponsoren op landenniveau. Het beheer van regionale en -op één na³- alle landenkantoren is volgens de auditrapporten en financiële en interim-managementrapportages adequaat. UNAIDS werkt aan het verder ontwikkelen van monitoring- en evaluatiecapaciteit op landenniveau.

Beoordeling: voldoende = 3

Verwachting voor positieve verandering (VPV): waarschijnlijk = ↑

³ Het rapport van de interne audit (2012) stelt vast dat het landenkantoor in Mozambique te snel is gegroeid. Hierdoor opereert dit kantoor minder effectief en efficiënt.

4.3 Uitvoering normerende taken

UNAIDS heeft zelf geen normerende taken maar draagt actief bij aan de uitvoering van de WHO normen. De data van de organisatie over de Aidsepidemie vormen de basis van de vast te stellen normen.

4.4 Beleidsevaluatie

UNAIDS heeft een eigen evaluatiebeleid. Wel ontbreekt het UNAIDS aan een interne evaluatiedienst. Dit constateren ook de MAR (2011), UNEG (2012) en de MOPAN evaluatie (2012). Volgens MOPAN zou ook de evaluatiecapaciteit van de programma-activiteiten verbeterd kunnen worden. Wel voert UNAIDS regelmatig landenstudies uit aan de hand van de *Programme Planning & Performance Measurement*. Daarnaast biedt het resultatenraamwerk inzicht in de verantwoording en resultaatgerichtheid van zowel UNAIDS als de co-sponsoren.

Beoordeling: 2 = matig

Verwachting voor positieve verandering (VPV): waarschijnlijk = ↑

5 Beleidsrelevantie van de organisatie

5.1 Relevantie vanuit het perspectief van de internationale OS-architectuur

Niet relevant, aangezien UNAIDS zich alleen op HIV/AIDS richt.

5.2 Geografische relevantie

Relevant. UNAIDS is wereldwijd actief. Relatief de meeste aandacht en middelen van UNAIDS gaan uit naar (Sub-Sahara) Afrika, gezien de grote omvang van de HIV/AIDS problematiek in die regio.

5.3 Relevantie voor Nederlandse OS-thema's

Voedselzekerheid

Niet relevant. Hoewel UNAIDS zich met dit thema bezig houdt vanuit de optiek dat goede voeding voor HIV/Aids-geïnfekteerden van groot belang is, valt de problematiek van het tegengaan van wereldwijde voedselschaarste niet binnen het kernmandaat van UNAIDS. De met HIV/AIDS gepaard gaande uitval van menskracht in de landbouwsector kan wel indirect een bedreiging vormen voor de voedselzekerheid van een land.

Water

Niet relevant. Dit onderwerp valt niet binnen het kernmandaat van UNAIDS.

Veiligheid en rechtsorde

Niet relevant. Dit onderwerp valt niet binnen het kernmandaat van UNAIDS.

Gelijke rechten voor vrouwen en Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten, inclusief HIV/AIDS

Relevant. HIV/AIDS en SRGR zijn nauw verwante beleidsterreinen. Voor Nederland zijn bij UNAIDS beleidsmatig vooral de preventie, zorg en behandeling en de koppeling HIV/AIDS en SRGR van belang. UNAIDS houdt zich op deze terreinen bezig met het bevorderen van seksuele voorlichting en toegang tot informatie en voorzieningen (ook voor jongeren), rechten en zorgverlening voor seksuele minderheden en zelfbeschikking voor vrouwen en meisjes, het voorkomen van HIV-overdracht van moeder op kind en het terugdringen van HIV-gerelateerde sterfte rond zwangerschap en bevalling.

5.4 Relevantie doorsnijdende thema's

Gender

Relevant. Met de voortschrijdende feminisering van HIV/AIDS besteedt UNAIDS veel aandacht aan de rol en positie van vrouwen in de internationale AIDS-respons. De *Global Coalition on Women and AIDS*, een initiatief van UNAIDS om vrouwen meer inbreng te geven in HIV-preventie, zorg en behandeling. Ook is sprake van een UNAIDS *Inter-Agency Task Team on Gender and HIV/Aids*. UNAIDS werkt aan de uitvoering van de *UNAIDS Agenda for Accelerated Country Action on Women, Girls, Gender, Equality and HIV*. UNWOMEN is sinds 2012 ook co-sponsor van UNAIDS.

Private sectorontwikkeling

Niet relevant, valt niet binnen het mandaat.

Duurzaamheid (milieu/klimaat)

Niet relevant, valt niet binnen het mandaat.

5.5 Overige relevantie

Nederland speelt al sinds jaar een dag op nationaal en internationaal niveau een belangrijke en actieve rol met betrekking tot SRGR, inclusief HIV/Aids.

6 Conclusie

6.1

Institutionele aspecten en functioneren

UNAIDS blijft continue werken aan het vergroten van hun effectiviteit en resultaatgerichtheid, meer positieve veranderingen zijn te verwachten. De nieuw geïntroduceerde strategie en werkverdelingsmatrix met onder meer betere (financiële) verantwoording lijken UNAIDS momenteel voldoende handvaten te bieden om de effectiviteit van de organisatie met name op landenniveau verder te verbeteren. Hierbij is het van belang dat de activiteiten van UNAIDS, uitgevoerd door de co-sponsors, goed aansluiten bij de bestaande structuren en capaciteit van nationale overheden. Inrichting van een interne evaluatiefunctie verdient aanbeveling.

	Score	Verw.
3 Institutionele aspecten van de organisatie		
Focus op kernmandaat	3	→
Strategie	4	
Effectiviteit bestuurs- en beheersorganen	3	↑
Human Resource Management	3	↑
Financiële positie, beheer en ontwikkelingen	3	↑
Corruptiebestrijding in de interne organisatie	3	↑
4 Functioneren van de organisatie		
Samenwerking met andere multi- en bilaterale instellingen	4	
Uitvoering beleid en beheer op landenniveau	3	↑
Uitvoering normerende taken		
Beleidsevaluatie	2	↑

6.2

Beleidsrelevantie

UNAIDS is voor Nederland een belangrijke partner met betrekking tot Millenniumdoel 6 (bestrijding van ziektes zoals Aids, TB en malaria) en op het gebied van de beleidsprioriteit Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten, inclusief HIV/Aids.

	Score
5.1 Relevantie Internationale OS-architectuur	-
5.2 Geografische relevantie	+
5.3 Relevantie voor Nederlandse OS-thema's	
Voedselzekerheid	-
Water	-
Veiligheid en rechtsorde	-
Gelijke vrouwenrechten en Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten	+
5.4 Relevantie voor doorsnijdende thema's	
Gender	+
Private sectorontwikkeling	-
Duurzaamheid (milieu/klimaat)	-
5.5 Overige relevantie	
Impact op Nederland	-